

Šolski radio

—r XXXIII. V torek 5. junija bo predaval v šolskem radiu g. Valter Bohinec: Ameriški Slovenci.

Nedavno smo v neki domači reviji brali trpki očetek, »da Ljubljana še nikoli ni imela najmanjšega razumevanja za poslednjo slovensko vas kje ob meji, za poslednjo slovensko hišo, ne vedo, kako obupno lahko postane vse to ko se nam dežela odtuji«. Ta trditve je brez dvoma močno pretirana, priznati pa moramo, da nikakor nismo brez krivde. Se toliko večji je naš greh, v kolikor zadeva naše izselence v tujih evropskih in prekomorskih deželah. Le redkokdaj vedo naši listi povedati o rojakih v tujini kaj več, običajno beremo o njih k večjemu poročila o nesrečah v rudnikih, o smrtni kosi med našimi v Ameriki, tu pa tam morda še svari, naj nikar ne silimo za njimi v bridko usodo izseljenstva. 5. junija 1934. bo v šol. radiu predavanje o slovenskih izseljencih v Ameriki. Predavatelj dr. V. Bohinec nam bo povedal, kako so se onstran Atlantika naselili prvi naši rojaki, kako so si v težki borbi in kljub veliki revščini priborili častno mesto med izseljenci, kod sedaj bivajo in kako trpijo enako kakor vsa Amerika pod strahotnimi posledicami gospodarske krize. Zanimivi bodo zlasti podatki o številu Slovencev v ameriški Uniji in o njihovi naseljenosti po posameznih državah. Delajmo za naše izseljence, da bomo Jugoslovani v celoti in Slovenci po vsem svetu ena duhovna enota! Vedeti moramo ne le za poslednjo vas ob naši meji, vedeti moramo tudi za sleherni slovenski in jugoslov. družino v širokem svetu. Naj nam služijo za vzgled Čehi in tudi Nemci, ki imajo zapisanega slehernega svojega človeka, pa najsi živi v rudarskih revirih Severne Amerike, v pampah Argentine, v azijskih ali avstralskih puščavah.

V petek 8. junija bo predaval g. Pero Horn: »Š kolesom v Celovcu.«

Predavatelj nas v mislih popelje skozi Karavanski predor v ozemlje, kjer so naši dedje baš letos pred 520 leti ustoličili svojega zadnjega vojvodo. Razloži nam zanimivosti, ki jih je doživel na obmejnem komisariatu v Podrožju in dalje na potu do Celovca. Poveda nam tudi na Gosposvetsko polje, kjer stoji staroslavni spomin naše zibel. Dasi nas 2.500 m visoki vrhovi ločijo od bratov tam preko, nas vendar nič in nihče od njih ločiti ne more — bodi refren tega predavanja.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev Ponovno opozarjamo članstvo na tečaj, ki bo 4. in 5. junija. Pričetek tečaja 4. junija ob 9. uri v Glasbeni matici. Tečaja naj se udeležijo vsi člani (ice), da se temeljito pripravijo za turnejo. Eno uro pred popoldanskim vajo se bo vršila preizkušnja novih članov.

3. junija popoldne (kraj in čas bomo sporočili na dopoldanskem koncertu) se sestanejo z artističnim odborom UPZ pevovodje mladinskih zborov, ki tega dne nastopijo. Na tem sestanku se bo kritično premetrilo dosedanje delo mlad. zborov. Določile se bodo smernice za bodočnost.

—pev »Mladinski pevski zbor osnovne šole v Krškem«, ki je z uspehom v šolskem l. 1933/34. nastopil v Krškem in v Radečah pri Zid. mostu, se žal radi daljšega bolezenskega dopusta pevovodkinje učiteljice Vlastimile Levstikove, ni mogel prijaviti k sodelovanju v koncertu zbranih »Mladinskih pevskih zborov«, ki se bo vršil ob 100tem nastopu »Trboveljskih slavčkov« v Ljubljani.

Stanovska organizacija JUJ

iz društev:

— JUJ ZA SREZ KRŠKO priredi v soboto 9. junija 1934. v sokolski dvorani v Krškem svoje redno sklepno zborovanje in sicer takoj, ko se konča sreska učiteljska konferenca, ki bo tudi omenjenega dne in prične točno ob 9. uri popoldne. Ker je glavna točka te konference razprava o učnih načrtih za osnovne šole, zato bo na stanovskem zborovanju podano le poročilo predsednika, kateremu sledijo slučajnosti. ODBOR.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V CELJU bo zborovalo v soboto 9. junija ob 8. uri v Celju na mestni šoli. Na dnevnem redu so poročila, predavanje tov. Gobca: Naše pedagoške knjige in volitve delegatov.

Šolski vrtnarji se v zadevi razstave sestanejo ob 14. uri v mestni šoli. Knjižničar prosí, da se ta dan vrnejo brezpogojno vse izposojene knjige. Nekateri imajo knjige že par let doma. ODBOR.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK bo zborovalo v sredo 6. junija 1934. ob 10. uri popoldne v Žužemberku.

Dnevni red:

1. Situacijsko poročilo.
2. Smernice k učnim načrtom za posamezne kategorije šol. Referirajo od sreskega prosvetnega referenta določeni predavatelji.
3. Predlogi za banovinsko in državno skupščino.
4. Slučajnosti.

Udeležba obvezna!

ODBOR.

— SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG bo zborovalo skupno z učit. društvom desnega brega v soboto 9. junija t. l. ob pol 10. uri predp. v šoli v Limbušu pri Mariboru. V Limbušu bo istega dne ob 9. uri predp. vozil z Glavnega trga avtobus, nazaj pa po dogovoru. Razposlal sem že 17. t. m. okrožnice vsem učit. zborom vseh šol, da mi sporočijo: a) do 25. maja nujne, važne predloge za ban. skupščino; b) do 1. junija ostale predloge, dalje poimenske prijave za avtobusno vožnjo in za obed v Limbušu, imena učiteljev družinskih očetov-mater, ki žele premestiti radi šolanja otrok in končno — mnenje šol. mladine in učiteljstva glede »Našega roda« in »Mlade Jugoslavije«. Pripravite tudi kratka, izčrpana poročila o izkušnjah in mnenjih glede novih učnih načrtov! Pod a) in b) navedena poročila nujno pošljite! Pred zborovanjem kratka seja upravnega in nadzornega odbora! Vsako naše zadnje letno zborovanje izven mesta nas je združilo v iskrenem tovariševanju, mora nas i to! Tov. pevci(-ke), vzemite seboj pesmarice (Mohorjeve, Glasbene matice), isto si dovolim prositi tovariše(-ice) z desnega brega!

Vaude Mirko, t. č. predsednik.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO V RADOVLJICI bo zborovalo 11. junija t. l. ob 10. uri na Bledu v sokolskem domu. Tovariše in tovarišice, ki imajo poizkusne razrede v zmislu začasnega učnega načrta za višjo narodno šolo naprošamo, da pripravijo kratka poročila o svojem delu in uspehu. Prinesite seboj brošuro »začasni učni načrt in program za višjo narodno šolo v kraljevini Jugoslavije«.

ODBOR.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo zborovalo v soboto, dne 9. junija 1934. pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Poleg običajnega dnevnega reda, je na programu predavanje tov. Ivanjšica: Botanika v narodni šoli. Začetek ob 10. uri. ODBOR.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo v soboto 16. junija 1934. v Litvi ob 9. uri v Sokolskem domu. Dnevni red: 1. Društvene zadeve. 2. Podrobni učni načrti. 3. Podelitev diplome častnemu članu tov. Ganglu Engelbertu. ODBOR.

— UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKO zboruje dne 13. junija 1934. v prostorih narodne šole v Šmarjeti pri Rimskih toplicah, s pričetkom ob 8. uri zjutraj.

Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Podrobni učni načrt za elementarni razred (poročila tov. Stegenškova). 4. Poročilo 5 članske ankete za »šolski list«. 5. Slučajnosti.

Ker je to poslednje zborovanje v tem šolskem letu, vabimo k čim številnejši udeležbi. Rimske toplice so izletna točka ter so vam na razpolago tudi kopališča. Smatrajte torej to zborovanje kot tovariški izlet in vztrajajte solidarno tam do konca programa. Glede prehrane se je obrniti na tovariša upravitelja Majerja iz Šmarjete. ODBOR.

Poročila:

— JUJ SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG je zborovalo 21. t. m. Udeležba: od 91 članov navzočih 80, t. j. 88%, od 11 odsotnih je odsotnost opravičilo 7 članov.

Pred zborovanjem sta imela redno sejo društveni upravni in nadzorni odbor ter obravnavala najvažnejše tekoče zadeve.

Zborovanje, ki je bilo skoraj polnoštevilno obiskano, je otvoril predsednik tov. Vaude Mirko, pozdravil vse zborovalce, predvsem pa novo pristopivše člane: tov. Mikuša Stanka, Kralja Zorislava, Juršič Berto in Serajnika Iva, dalje vse navzoče nenamerno učit. abituriente(-ke). Uvodoma ni mogel preko težkega udarca — redukcije prejemkov, ki zadene po večini le najšibkejša ramena ter v imenu vseh poziva sekcijo, da ne preneha, dokler ne doseže odprave tega usodnega znižanja upravičenih službovk. Graja prve pojave disharmonij med učiteljstvom nekaterih šol, česar doslej v našem srezu ni bilo zaznati. Takoj pojavi v našem, rode poraze v velikem. Kot vedno naglašata tudi tokrat: »Službena in tovariška korektnost hodi roko v roki.« Učitelji so uvek bili idealisti, a treba da i ostanu! (Majstorovič.) Dviga naj nas baš zdaj svečanost spomina na 15.000 južnoslovenskih mladencev, katerim je poziv v borbo za srečo in svobodo domovine pred 20. leti bila prava blagovest. S tem dogdomkom v zvezi se spominja generala Maistra, ki mu navzoči navdušeno vzklikajo.

Nato je s situacijskim poročilom vred objavil tov. predsednik dopise ter so zborovalci sproti podajali svoje sklepe, od katerih so najvažnejši sledeči:

1. Podpore za brezposelne učit. abit. z ozirom na nove redukcije plač odklanjajo. Je zdaj po odločenih redukcijah dolžnost države, da namesti abituriente.

2. V šolski vrtni krožek izvolijo tov.: Cvetko Franca, Salda, Andrejčiča, Tura, Sarđoča, Kramerja, Petelnova, Droča in Črnka.

3. Članarino plačujejo v redu, par zaostankarjev za dobo do 1. aprila naj prečita prava.

4. Za ban. skupščino je pripraviti stalšče glede mladinskega časopisa, poslati društvu čimprej tozadevno mnenje dece in učiteljstva vseh šol, izvoljeni poročevalci tov. Mešičkova, Spraje in Vaude na podlagi poslanih mnenj sestavijo poročilo.

5. Pri obč. zboru mariborske ZKD 29. t. m. zastopajo društvo tov. Šajna, Cvetko, Andrejčič in po možnosti Vaude.

6. Vprašanje učit. denarnega zavoda v Mariboru bo aktualno, ko bodo boljši časi.

7. Tovarišice, ki se žele v počitnicah udeležiti gospod. nad. tečaja, naj sporoče to tov. Mešičkovi. Tov. predsednik obenem vabi k pristopu v »Klub prijateljev vaške kulture«.

8. Delegatom za obe skupščini je poleg tov. predsednika izvoljen tov. Cvetko Ivan.

Vmes pozdravi tov. predsednik došlo go. Pirkmajerjevo in g. prof. Finka, ki je takoj pričel s predavanjem o Lavtarjevi računski metodi. Po njegovih, vso pozornost in zanimanje vzbujajočih izvajanjih se je vršila debata, pri kateri je poleg tov. predsednika in tov. Cvetka nato posegla v daljša pojasnjevanja ga. Pirkmajerjeva. Zaključno besedo je povzel tov. predsednik in apeliral zlasti na mlajše tovariše, da se ožive iz vglobe v metodo Lavtarja, našega prvega slovenskega, že pred 20. leti našim sodobnim ped. did. strujam ne le doraslega, ampak jim že predhodečega, računskega metodika, povrh sinu naše krvi in našega naroda!

Končno so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Razna društva in učitelj. 2. Lavtarjeva rač. metoda in računice. 3. Počitniški tečaj in učiteljstvo. 4. Obveščanje društev za ban. skupščino. 5. Neredna dostavitev Prosv. glasnika. 6. V časten spomin g. generalu Maistru.

Prihodnje zborovanje po sklepu zborovalcev: skupno z učit. društvom sreza Maribor desni breg dne 9. junija t. l. v Limbušu.

Mirko Vaude, preds. Valetan Lenčka, taj.

— JUJ — SRESKO UČITELJ. DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 5. maja 1934.

Članov 132, navzočih 78, t. j. 59,09%.

Predsednik društva tov. Kmet otvori zborovanje in izrazi veselje nad tako lepo udeležbo. Za tem pozdravi predsednik zastopnika sreskega načelstva g. dr. Makarja, g. univ. prof. dr. Ozvalda, vse nove člane, in sicer tovarišice Andoljško-Pucelj, Klunovo, Levstikovo, Beljanovo, Grilovo in Kmetovo.

G. univ. prof. dr. Ozvald govori o temeljih državljanske vzgoje in izvaja sledeče glavne misli: Šola polaga temelje za nadaljnjo vzgojo državljanov. Sodelujejo še rodbina in karitativna društva, to se pravi le intimni krog sorodnih duš. Smisel državljanske vzgoje je mobilizacija vseh zdravstvenih in etičnih vrednot. Da bo ta vzgoja plodnejša, imamo skrbeti za ozdravljenje zajednic. Predvsem je to naloga države. — Veliko pripomore učinkovanje učitelja na mišljenje učenca. Državljska vzgoja otroka in mladostnika temelji na pravičnosti, na trajni uravnarosti duše, na vzgoji k dobremu, na poštenosti in na zmisel za vest. Državljan je član države in njen sonositelj. Dodelan državljan je le oni, ki je dozoril v svojem poklicu.

Tov. predsednik se zahvali g. predavatelju za lepo predavanje in otvori debato. Omeni, da imajo že nekatere države učni načrt za državljansko vzgojo, po katerem se vzgaja mladina. — Vovčina: Učiteljska šola da našemu naraščanju premalo podlage za pouk o državljanski vzgoji. — Kmet: Vaška (ljudska) vzgoja je temelj državljanski vzgoji. — Dr. Ozvald: Vzgoja vasi bo rodila kolosalen uspeh. Omeni tudi uspeh v tem, da se že zdaj rodbinski krogi obnavljajo, utrjujejo. — Vovčina prosí, da se v zvezi z predavanjem objavi. — Peterlinova: Otroci bo vzljubil domovino, če mu jo učitelj pokaže takšno, kakršna je, to se pravi vse njene tepe, dobre, pa tudi senčne strani. — Mikuličeva: Učni načrt je preobširen, kar ovira temeljit razgovor o pravi državljanski vzgoji. — Dr. Ozvald: Vzgojati treba uvidevnega državljanca, ki se briga in zaveda vseh oblik življenja. Otroka je treba pripraviti, da bo dovteten za temelje državljanske vzgoje.

Po odhodu g. predavatelja poroča tov. predsednik o vseh aktualnih zadevah, ki ravno v sedanjem času pretresajo naš stan, to je naša stalnost, naši novejši odtegljaji, s katerimi so prizadete naše poročene tovarišice. Pri prečitanih dopisov omeni zadnji sestanek ljubiteljev vaške kulture ter poziva članstvo, da čvrsto sodeluje pri sanaciji naše vasi. Za uspešno delo na tem polju je nujno potrebno, da že sedaj mislimo na ustanovitev krožka onih učiteljev, ki že delujejo pri raznih gospodarskih ustanovah.

Debata o našem mladinskem tisku je pokazala, da vsi soglašajo v zahtevi, da ostane »Naš rod«, mladinske knjige pa naj izhajajo po štirikrat med šol. letom.

O razstavi šol. vrtoz poroča tov. Vodopec, ki kritizira nedelavnost nekaterih šol. Tov. Peterlin je mnenja, naj bi krožek preje pripravil material, oz. naj ga skuša dobiti, če je to možno, potem naj bi se šele mislilo na razstavo samo.

Prihodnje zborovanje naj bo po možnosti na dan sreske učit. konference, ako se bo ta sploh vršila.

Sprejet je predlog, da se dopisi kmetijske stroke dostavljajo učiteljstvu narodnih šol, ako se mu ne bi s tem nalagalo večjih bremen.

Celotna izdaja zbranih spisov za mladino je izšla

ENGELBERT L. GANGL:

MOJA POT

v 10 knjigah po 10 tiskovnih pol. Cena v platno vezani knjigi je 42 Din, vsej zbirki 320 Din, ali v 12 mesečnih obrokih po 32 Din. — Naročite takoj!

ZAHTEVAJTE PROSPEKTI

KNJIGARNA »UCITELJSKE TISKARNE« V LJUBLJANI

Frančiškanska ulica št. 6

Podružnica v Mariboru, Tyrševa ulica št. 44

Nove redukcije plač so učiteljstvo hudobtežile, ker že itak skromno živi. Finančni viri naj se poiščejo drugje.

V. Kmet, preds. Cok Antonija, taj.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJGRADCE je zborovalo v soboto 12. maja 1934. v osnovni šoli v Slovenjgradu.

Od 44 včlanjenih je bilo navzočih 38 tovarišev(-ic) t. j. 86%.

Predsednik tov. Kopač Leopold je otvoril zborovanje z dobrodošlico predavatelju tov. Vrancu iz Maribora, sreskemu šolskemu nadzorniku Grmovšku ter pristopivšima tovarišema Grumu iz Podgorja in Kaiserju iz Šmiklavza; odisli tovarišici Vovk Slavi je želel na njenem novem službenem mestu vse najbolje — naker je prešel na dnevni red.

Predavanje tov. E. Vrance »Iz prakse strnjene pouka«. Za prav lepo in stvarno predavanje, ki je bilo demonstrirano tako z »dnevniki« učenec, kakor tudi z vzornimi uradnimi knjigami — je žel predavatelj mnogo priznanja.

Tajnik tov. Iglar Rajko je poročal o došlih dopisih. Z ozirom na slednje se je sklenilo:

a) da se bo glede »Našega roda« ozir. mladinskega časopisa izreklo končno mnenje na prihodnjem — junijskem zborovanju, ko bo učiteljstvo že vedelo za tozadevne želje učenec.

b) da v principu soglašamo z ustanovitvijo »Učit. kredit. zavoda« v Mariboru.

Za namestnika delegata za glavno in banovinsko skupščino sta bila soglasno izvoljena tovariša Cilenšek in Grum.

Sreski šolski nadzornik gospod Grmovšek je poročal o podrobnih učnih načrtih in o jesenski šolski vrtnarski razstavi.

Sklepi:

1. Z ozirom na zopetno krajšanje proračunov krajev. šol. odborov po kralj. banski upravi se sekcija ponovno naproša za intervencijo, da se proračuni v bodoče ne bodo okrnjevali.

2. Vsa prazna mesta naj se čimprej razpišejo.

3. Upravitelji z 10 in več razredi naj se oproste šol. pouka, ker morajo poleg preobilice šolskega dela vršiti še mnogobrojno izvenšolsko delo med narodom.

Slučajnosti: Predsednik naproša vse učiteljstvo, da se udeleži sprejema gg. ministrov za telesno vzgojo naroda dr. Andelinoviča in za zdravstvo dr. Novaka, ki se z več narodnimi poslanci pripeljeta v Slovenjgradec v nedeljo 27. t. m. ob 3. uri popoldne.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo drugo soboto v juniju.

Kopač Leopold, preds. Iglar Rajko, taj.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Cenjene šolske uprave, katere nameravajo napraviti šolske majske izlete v našo belo Ljubljano, naproša

AUTOMATIČNI BUFFET »DAJ-DAM« na Aleksandrovi cesti,

naj ne pozabijo posetiti istega s svojimi malčki, ki postreže z vsem primernim po izredno nizkih cenah od 1 Din do 3 Din.

BREZPLAČNO STANOVANJE IN ZAJTRK

dobi v gorskem letovišču učitelj(-ica), ki bi v zameno črez počitnice nadzoroval 2 fanta in punčko staro 5, 10 in 11 let. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAVA.

Učiteljica na večrazrednici, v kraju ob železnici, v šmarskem srezu, zamenja svoje službeno mesto z učiteljico na večrazredni šoli in ob železnici. — Ponudbe na upravo »Učit. tovariša« v Ljubljani.

OSAMLJENA UPOKOJENKA

odda v Mariboru lepo, novo opremljeno mesečno sobo v novi vili, upokojenki. — Naslov v uredništvu »Učit. tovariša«.